

Pojedyncza próba Bernoulliego

- Zmienna losowa przyjmuje tylko dwie wartości (TAK / NIE albo sukces / porażka albo 1 / 0)
- Określone jest tylko jedno prawdopodobieństwo (dla jednej z nich np dla 1-ki wynosi p , dla drugiej odpowiednio: $1-p$)
- Losowanie liczby (np.) r z przedziału $<0,1>$ (z rozkładu równomiernego)
- Jeśli $r \leq p$ to wylosowana jest 1(sukces), w przeciwnym razie wylosowane jest 0(porażka)

Rozkład dwumianowy - Bernoulliego

Opisuje prawdopodobieństwo uzyskania k sukcesów przy n niezależnych próbach czyli $P(k)$. Prawdopodobieństwo sukcesu w pojedynczej próbie wynosi p . Oczywiście liczba prób $n > 0$, a liczba możliwych sukcesów $k = 0, 1, \dots, n$. Ustalone wartości dla konkretnego rozkładu to n oraz p

$$P(k) = \binom{n}{k} p^k (1-p)^{n-k}$$

gdzie

iloczyn p^k oraz $(1-p)^k$ pojawia się ze względu na niezależność zdarzeń

$\binom{n}{k}$ symbol Newtona - opisuje liczbę możliwych ustawień w ciągu

zdarzeń np. sspsp, ppsss, ssspp,...

Wartość średnia k to: $\langle k \rangle = np$

Wariancja rozkładu $\sigma^2 = \langle k^2 \rangle - \langle k \rangle^2 = np(1-p)$

Rozkład dwumianowy - Bernoulliego

Losowanie z tego rozkładu – co najmniej 4 sposoby

1. Metodą odwróconej dystrybucji- czyli najpierw policzyć $P(k)$ dla wszystkich $k=0,1,\dots,n$ i dalej tak jak w przykładzie ogólnym
2. Metodą eliminacji – też policzyć wszystkie $P(k)$ i dalej jak w przykładzie ogólnym
3. Przeprowadzić n pojedynczych prób Bernoulliego i zliczać sukcesy. Ta liczba to wynik symulacji :)
4. Przy użyciu biblioteki random (binominal distribution)

Zadanie do rozkładu dwumianowego

- Wybrać własne wartości n oraz p
- Wygenerować 1000 liczb (k określających sukces)
- Policzyc p-stwa uzyskania sukcesów z wygenerowanych liczb i wyświetlić na ekranie (to p-stwo np. dla $k=0$ liczymy jako iloraz liczby otrzymanych 0 i wartości 1000)
- Policzyc teoretyczne prawdopodobieństwa dla $k=0,1,\dots,n$ i wyświetlić je na ekranie
- Policzyc $\langle k \rangle$ oraz wariancje z losowanego rozkładu oraz teoretyczne wartości i wyświetlić na ekranie
- Przy pomocy testu χ^2 sprawdzić hipotezę, że rozkład wygenerowanych liczb jest rozkładem Bernoulliego (uwaga liczenie X^2 w teście χ^2 należy przeprowadzić na liczebnościach, a nie prawdopodobieństwach) lub narysować w roocie

Rozkład ujemny dwumianowy - Pascala

Opisuje prawdopodobieństwo uzyskania k sukcesów przy **niezależnych** próbach do momentu uzyskania r **porażek**. Prawdopodobieństwo sukcesu przy pojedynczej próbie wynosi p . W tym przypadku liczba prób ($k+r$) jest nieznana, podobnie jak liczba możliwych sukcesów $k=0,1..$ **Ustalone wartości** dla konkretnego rozkładu to r oraz p

$$P(k) = \binom{r+k-1}{r-1} p^k (1-p)^r$$

gdzie

iloczyn p^k oraz $(1-p)^r$ pojawia się ze względu na niezależność zdarzeń

$\binom{r+k-1}{r-1}$ symbol Newtona - opisuje liczbę możliwych ustawień w ciągu

zdarzeń np. spsp, psssp, ssspsp,... Tutaj liczba prób to $(r+k)$ i ostatnia zawsze porażka

Wartość średnia k to: $\langle k \rangle = rp/(1-p)$

Wariancja rozkładu $\sigma^2 = \langle k^2 \rangle - \langle k \rangle^2 = rp/(1-p)^2$

Rozkład ujemny dwumianowy -Pascala

Losowanie z tego rozkładu – co najmniej 4 sposoby

1. Metodą odwróconej dystrybucji – czyli najpierw policzyć $P(k)$ dla wszystkich $(???)$ $k=0,1,..(r+k)$ i dalej tak jak w przykładzie ogólnym
2. Metodą eliminacji – też policzyć wszystkie $(??? \text{ czyli ile})$ $P(k)$ i dalej jak w przykładzie ogólnym
3. Przeprowadzać pojedyncze próby Bernoulliego i zliczać sukcesy oraz porażki. Kiedy liczba porażek osiągnie r zakończyć wykonywanie prób. Liczba sukcesów to wynik symulacji :)
4. Przy użyciu biblioteki random (negative binominal distribution)

Zadanie do rozkładu ujemnego dwumianowego

- Wybrać własne wartości r oraz p
- Wygenerować 1000 liczb (k) określających sukces
- Policzyc p-stwa uzyskania sukcesów z wygenerowanych liczb i wyświetlić na ekranie (to p-stwo np. dla $k=0$ liczymy jako iloraz liczby otrzymanych 0 i wartości 1000)
- Policzyc teoretyczne prawdopodobieństwa dla $k=0,1,\dots$ i wyświetlić je na ekranie
- Policzyc $\langle k \rangle$ oraz wariancję z losowanego rozkładu oraz teoretyczne wartości i wyświetlić na ekranie
- Przy pomocy testu χ^2 sprawdzić hipotezę, że rozkład wygenerowanych liczb jest rozkładem Pascala (uwaga liczenie χ^2 w teście χ^2 należy przeprowadzić na liczebnościach, a nie prawdopodobieństwach) lub narysować w roocie

Rozkład geometryczny

Opisuje prawdopodobieństwo uzyskania **pierwszego sukcesu w k-tej próbie** przy **niezależnych** próbach. Rozumiemy to jako czas oczekiwania na pierwszy sukces. Prawdopodobieństwo sukcesu przy pojedynczej próbie wynosi p . W tym przypadku liczba prób k jest nieznana, podobnie jak liczba możliwych porażek. Znana jest liczba sukcesów czyli 1.

Ustalona wartość dla konkretnego rozkładu to p

$$P(k) = (1-p)^{k-1} p$$

gdzie

iloczyn $(1-p)^{k-1}$ oraz p pojawia się ze względu na niezależność zdarzeń

Brak symbolu Newtona, gdyż jedyne możliwe ustawienia w ciągu zdarzeń to porażki, a ostatni sukces np. s , ps , pps , $ppps$,...

Wartość średnia k to: $\langle k \rangle = 1/p$

Wariancja rozkładu $\sigma^2 = \langle k^2 \rangle - \langle k \rangle^2 = (1-p)/p^2$

Rozkład geometryczny

Losowanie z tego rozkładu – co najmniej 4 sposoby

1. Metodą odwróconej dystrybucji – czyli najpierw policzyć $P(k)$ dla wszystkich $(???)$ $k=1, \dots$ i dalej tak jak w przykładzie ogólnym
2. Metodą eliminacji – też policzyć wszystkie $(??? \text{ czyli ile})$ $P(k)$ i dalej jak w przykładzie ogólnym
3. Przeprowadzać pojedyncze próby Bernoulliego i zliczać próby oraz sprawdzać czy uzyskaliśmy sukces. Zakończyć po uzyskaniu pierwszego sukcesu. Liczba prób to wynik symulacji :)
4. Przy użyciu biblioteki random (geometric distribution)

Zadanie do rozkładu geometrycznego

- Wybrać własną wartość p
- Wygenerować 1000 liczb (k określających liczbę prób do pierwszego sukcesu)
- Policzyc p-stwa wykonania określonych liczb prób z wygenerowanych liczb i wyświetlić na ekranie (to p-stwo np. dla $k=1$ liczymy jako iloraz liczby otrzymanych 0 i wartości 1000)
- Policzyc teoretyczne prawdopodobieństwa dla $k=1,2,\dots$ i wyświetlić je na ekranie
- Policzyc $\langle k \rangle$ oraz wariancje z losowanego rozkładu oraz teoretyczne wartości i wyświetlić na ekranie
- Przy pomocy testu χ^2 sprawdzić hipotezę, że rozkład wygenerowanych liczb jest rozkładem geometrycznym (uwaga liczenie χ^2 w teście χ^2 należy przeprowadzić na liczebnościach, a nie prawdopodobieństwach) lub narysować w roocie